

28.1.2014

A7-0029/2

Poprawka 2

João Ferreira, Nikola Vuljanic, Alfred Rubiks, Patric Le Hyaric, Marie Christine

Vergiat, Willy Meyer

w imieniu grupy GUE/NGL

Sprawozdanie

A7-0029/2014

Czesław Adam Siekierski

Przyszłość małych gospodarstw rolnych w Europie

2013/2096(INI)

Projekt rezolucji (art. 157 ust. 4 Regulaminu) w celu zastąpienia projektu rezolucji nieustawodawczej A7-0029/2014

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie przyszłości małych gospodarstw rolnych

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 maja 2011 r. zatytułowany „Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny – unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” (COM(2011)0244),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 września 2010 r. zatytułowaną „Sprawiedliwe wynagrodzenie dla rolników: poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie”,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A7-0029/2014),
- A. mając na uwadze, że małe gospodarstwa rolne w Europie są poddawane nieustannej presji demograficznej, komercyjnej i technologicznej, co prowadzi do migracji ludności i wyludniania wsi w regionach, w których gospodarstwa te stanowią większość, w tym do masowego porzucania drobnostadnego chowu zwierząt oraz zaniechania prowadzenia specyficznych upraw lokalnych;
- B. mając na uwadze rozbieżności w liczbie małych gospodarstw rolnych w państwach członkowskich,
- C. mając na uwadze, że małe gospodarstwa rolne stanowią alternatywę dla dużych gospodarstw, które zużywają znaczne ilości zasobów, energii i wody, co niszczy środowisko i miejsca pracy;
- D. mając na uwadze, że cena musi uwzględniać koszty produkcji i rzeczywistość regionu;
- E. mając na uwadze, że problemy małych gospodarstw rolnych wymagają szerszego podejścia, a tworzenie pozarolniczych miejsc pracy i świadczenie usług publicznych na

AM\1017449PL.doc

PE527.308v01-00

- obszarach wiejskich mają kluczowe znaczenie dla rozwoju tych terenów i przyszłości małych gospodarstw rolnych;
- F. mając na uwadze, że małe gospodarstwa rolne nie są sprawiedliwie traktowane w ramach wspólnej polityki rolnej, co wynika m.in. ze struktury WPR opartej w dużej mierze na powierzchni i historycznej produkcji, a nie kryterium zatrudnienia i poziomu dochodów, ustanawiania przez niektóre państwa członkowskie minimalnych progów kwalifikowalności w drugim filarze, niewprowadzania przez państwa członkowskie przepisów wykonawczych wychodzących naprzeciw potrzebom małych gospodarstw rolnych, nacisku na cel konkurencyjności rozumiany jako coraz intensywniejsza produkcja, nieróżnicowania pomocy wspólnotowej i nieustalania górnego pułapu w jej zakresie, równocześnie dokonywania ponownego rozdziału środków zaoszczędzonych przez drobnych rolników;
 - G. mając na uwadze, że przyznawanie pomocy niepowiązanej z produkcją faworyzuje tylko wielkie gospodarstwa, wykluczając drobne gospodarstwa z wielu programów pomocowych;
 - H. mając na uwadze trudności, z jakimi borykają się małe gospodarstwa w odniesieniu do otrzymywania pomocy finansowej i do ich niskiej zdolności kredytowej lub wręcz jej braku;
 - I. mając na uwadze, że niestabilność cen rynkowych często ulega pogłębieniu w wyniku działań dużych koncernów zajmujących się dystrybucją, które dyktują ceny, wykorzystując słabszą pozycję producentów;
 - J. mając na uwadze, że gospodarstwa rolne wskutek rozproszenia mają dużo słabszą pozycję przetargową w łańcuchu żywnościowym niż pozostali uczestnicy rynku, co jest szczególnie dotkliwe w przypadku małych gospodarstw rolnych;
 - K. mając na uwadze szczególną rolę małych gospodarstw rolnych w produkcji krajowej oraz we wzmacnianiu gospodarki, a także w podtrzymaniu żywotności terenów górskich, obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania oraz regionów najbardziej oddalonych;
 - L. mając na uwadze, że zasadniczym zadaniem rolnictwa jest produkcja żywności oraz uznając ogromne nierówności pomiędzy państwami, producentami i poziomami produkcji w zakresie dystrybucji wsparcia dochodowego, a także mając na uwadze, że niespójność systemów produkcyjnych ma bezpośredni wpływ na poszczególne państwa członkowskie, z których niektóre znacznie zwiększyły swoją zależność żywnościową i wystawiły na próbę swoją autonomię w tym zakresie;
 - M. mając na uwadze, że małe gospodarstwa rolne nie wypełniają tylko funkcji produkcyjnych, lecz spełniają również istotne funkcje związane z dostarczaniem dóbr publicznych: mając na uwadze, że rola ta obejmuje funkcje przyrodnicze i krajobrazowe, społeczne i kulturowe;
 - N. mając na uwadze, że małe i rodzinne gospodarstwa rolne odgrywają zasadniczą rolę w powstrzymywaniu i odwracaniu strat w zakresie różnorodności biologicznej, od której

- uzależniona jest żywność i pasze;
- O. mając na uwadze, że zmiana pojęcia obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania uwzględniająca tylko cechy fizyczne wynika z ograniczającej wizji rolnictwa, która sprzyja niesprawiedliwemu traktowaniu;
 - P. mając na uwadze, że zniesienie instrumentów regulacji rynku znacznie pogłębia problemy małych gospodarstw rolnych, w szczególności w odniesieniu do dochodów i cen produkcji;
 - Q. mając na uwadze, że poziom dochodu i życia rodzin utrzymujących się z pracy w małych gospodarstwach rolnych jest dużo niższy niż rolników dużych gospodarstw, do czego przyczyniła się przede wszystkim likwidacja wielu lokalnych rynków na rzecz dużych łańcuchów dostaw;
 - R. mając na uwadze, że każdy rolnik powinien uzyskiwać godziwy dochód, w pierwszym rzędzie ze sprzedaży swoich produktów oraz mając na uwadze, że kwestia dochodów rolników jest niezbędnym czynnikiem podniesienia wartości drobnych gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej;
 - S. mając na uwadze, że w wielu regionach małe gospodarstwa rolne zapewniają utrzymanie rodzinom, które nie mają możliwości znalezienia innych źródeł dochodu;
 - T. mając na uwadze, że nowa WPR nie oferuje rozwiązań problemu braku cen równoważących dla rodzinnej produkcji rolno-spożywczej oraz małych gospodarstw rolnych, nie rozwiązuje również problemu wywołanego przez duże łańcuchy zajmujące się przetwórstwem i wprowadzaniem do obrotu produktów spożywczych, wywierające ogromną presję handlową, w wyniku której obniżane są ceny produkcji i niszczone są małe i średnie gospodarstwa rolne;
 - U. mając na uwadze trudności, jakich doświadczają małe gospodarstwa, z pozyskaniem wsparcia finansowego, mogące wynikać m.in. z utrudnionego dostępu do finansowania z programów unijnych z powodu niemożności spełnienia wymogów dotyczących wkładu własnego pozwalającego na korzystanie z tego rodzaju programów lub z powodu niskiej zdolności kredytowej lub jej braku;
 - V. mając na uwadze, że małe gospodarstwa w regionach najbardziej oddalonych również powinny być przedmiotem szczególnej uwagi ze względu na podwójne ograniczenia, jakim podlega ich działalność;
 - W. mając na uwadze, że dochody pochodzące z działalności dodatkowej i pobocznej mają ogromne znaczenie dla wielu małych gospodarstw rolnych; mając na uwadze szczególną rolę małych gospodarstw rolnych w podtrzymaniu żywotności niektórych obszarów, takich jak tereny górskie, obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania oraz regiony najbardziej oddalone, a także te, w których z powodu ograniczeń geograficznych i morfologicznych rolnictwo jest jednym z niewielu ekonomicznie zrównoważonych rodzajów działalności;
 - X. mając na uwadze, że niektóre rodzaje małych gospodarstw rolnych, takie jak

gospodarstwa produkujące na własne potrzeby, służą jako zabezpieczenie przed całkowitym ubóstwem, dostarczając przynajmniej żywności i dochodów na skromnym poziomie;

- Y. mając na uwadze, że państwa członkowskie tworzą często przesadną biurokrację oraz że niektórzy właściciele małych gospodarstw rolnych nie posiadają doświadczenia ani nie dysponują środkami niezbędnymi do skutecznego przeprowadzenia wymaganych procedur administracyjnych;
- Z. mając na uwadze, że niektórzy mniejsi producenci rolni, np. pszczelarze, nie posiadają lub nie użytkują gruntów rolnych, co uniemożliwia im dostęp do systemu dla drobnych producentów rolnych;
- 1. uważa, że małe gospodarstwa rolne mają strategiczne znaczenie dla przyszłości rolnictwa w Europie;
- 2. wzywa państwa członkowskie i Komisję Europejską do podjęcia odpowiednich działań w ramach nowej wspólnej polityki rolnej oraz do opracowania celów na okres po 2020 r., w większym stopniu uwzględniających specyficzne potrzeby małych, rodzinnych gospodarstw, które stanowią ważny element europejskiego modelu rolnictwa oraz kamień węgielny wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich i zrównoważonego rozwoju regionów jako całości;
- 3. jest zdania, że narzucanie ograniczenia liczby drobnych gospodarstw rolnych jest zgubne; wzywa zatem kraje członkowskie do przygotowania odpowiednich rozwiązań i modeli rozwoju dla małych gospodarstw z uwzględnieniem specyfiki rolnictwa danego państwa oraz różnic regionalnych w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i rentowności oraz tworzenia miejsc pracy i ograniczania procesu wyludniania się obszarów wiejskich;
- 4. wzywa do uczynienia rolnictwa i produkcji żywności przedmiotami rynku poddawanymi zasadom konkurencyjności, jak również do powstania mechanizmów regulacyjnych oraz instrumentów interwencji na rynku, zapobiegających nagłym wahaniom cen i hamujących procesy łączenia przedsiębiorstw, które jest w stanie przetrwać jedynie niewielka liczba podmiotów;
- 5. uważa, że instrumenty regulacji rynku, takie jak kwoty i prawa produkcyjne, są absolutnie niezbędne i że powinny być one dostosowywane do każdego państwa członkowskiego w zależności od jego potrzeb żywnościowych i względnych zdolności produkcyjnych, tak aby umożliwić rozwój państw członkowskich znajdujących się w najgorszej sytuacji;
- 6. Żąda utrzymania systemów kwot na produkcję mleka i cukru, które należy dostosować do potrzeb każdego państwa członkowskiego i do jego poziomu względnych zdolności produkcyjnych; wymaga utrzymania praw do sadzenia winorośli oraz wprowadzenia programów specjalnych dla regionów, w których uprawa winorośli jest głównym rodzajem działalności; opowiada się za stworzeniem systemu kwot w innych sektorach, pod warunkiem że jest to niezbędne do zapewnienia zrównoważonego podziału produkcji w poszczególnych państwach członkowskich;

7. podkreśla potrzebę przeciwdziałania intensywnym modelom produkcji zorientowanym na wywóz, przyznając pierwszeństwo miejscowej i regionalnej produkcji i konsumpcji, wspierając rozwiązania oparte na zróżnicowaniu źródeł energii i ekologii oraz przyznając priorytetowe znaczenie posiadaniu przez miejscowe społeczności prawa własności ziemi, jako skutecznego sposobu zapewnienia jakości i bezpieczeństwa żywności;
8. uważa, że pojęcie obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania powinno obejmować nie tylko względy fizyczne, ale również społeczno-gospodarcze;
9. uważa, że konieczna jest pilna walka z opuszczaniem wsi i wyludnianiem się obszarów wiejskich; wzywa państwa członkowskie, aby skutecznie wykorzystywały dostępne środki finansowe UE na wspieranie rozwoju infrastruktury, placówek edukacyjnych, ośrodków opieki medycznej i pielęgnacyjnej, opieki nad dziećmi, dostępu do internetu, a także na tworzenie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) na terenach wiejskich, tak aby zapewniać równorzędne warunki życia na obszarach miejskich i wiejskich; zaleca, aby działania koncentrowały się na tworzeniu trwałych perspektyw na przyszłość dla osób młodych, dobrze wykształconych oraz kobiet;
10. podkreśla potrzebę stworzenia programów pomocy dla inwestycji w drobnych gospodarstwach rolnych w krajowych ramach wsparcia; pomoc taka powinna odpowiadać wartości oraz procentowemu udziałowi drobnych gospodarstw rolnych w rolnictwie krajowym, a jej procedury powinny zostać w znacznym stopniu uproszczone;
11. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie – w ramach pierwszego filara nowej WPR – systemu wsparcia dla drobnych rolników; uważa jednak, że uproszczona została jedynie forma transferu, a niskie stawki płatności bezpośrednich nie dają szans rozwojowych, a więc działania te są nadal niewystarczające, aby poprawić sytuację małych gospodarstw w UE;
12. podkreśla, że w ramach niemal zakończonej reformy WPR powinien zostać nałożony obowiązek ustanowienia górnego pułapu pomocy i jej zróżnicowania, od 10 000 EUR, ze stopniowym wzrostem do 100 %, do ponad 100 000 EUR, przy wykorzystaniu zaoszczędzonych środków w celu zagwarantowania minimalnej pomocy w wysokości 1 000 EUR dla wszystkich rolników;
13. wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia środków regulacji rynku w celu zagwarantowania małym gospodarstwom rolnym uczciwych cen;
14. zaleca ustanowienie systemu „maksymalnych marż dla pośredników”, który zachęcałby do sprawiedliwego i odpowiedniego podziału wartości dodanej w całym łańcuchu dostaw żywności, gdy istnieją poważne zaburzenia równowagi, i przy uwzględnieniu poprawy ceny producenta oraz jeśli państwa członkowskie mogą podjąć interwencję w łańcuchu;
15. podkreśla znaczenie utworzenia publicznego systemu ubezpieczeń rolniczych finansowanego z budżetu UE, w celu zagwarantowania minimalnych dochodów rolnikom dotkniętym skutkami katastrof naturalnych, w tym pożarów lasów, chorób i plag;

16. jest zdania, że w rozwiązywanie problemów małych gospodarstw rolnych oprócz WPR muszą być włączone również inne polityki unijne, m.in. polityka spójności, aby przyczynić się do poprawy infrastruktury technicznej oraz dostępu do usług publicznych na obszarach wiejskich, a ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego należy finansować działania społeczno-socjalne dotyczące włączenia społecznego, kształcenia, szkoleń, transferu wiedzy;
17. wzywa do podjęcia działań na rzecz wspierania skutecznego wykorzystywania tradycyjnych odmian upraw dla danych regionów przy przeciwdziałaniu ukierunkowanej na wywóz normalizacji produktów rolniczych i intensywnym modelom rolnictwa oraz do wspierania zrównoważonej produkcji na małą i średnią skalę w powiązaniu z lokalnymi i regionalnymi rynkami i konsumentami;
18. uważa, że należy wprowadzić rozwiązania, które umożliwią małym gospodarstwom składanie wieloletnich wniosków o płatności bezpośrednie, uaktualnianych jedynie w sytuacji zmian zachodzących w gospodarstwie;
19. podkreśla, że ze względu na dobrowolny charakter systemu dla drobnych producentów rolnych w ramach pierwszego filaru WPR zasadnicze znaczenie ma przeanalizowanie i wykorzystanie wszystkich możliwości wsparcia drobnych producentów w ramach drugiego filaru;
20. zwraca uwagę na presję na wzrost cen obszarów rolnych wywołaną zbliżającą się deregulacją rynku nieruchomości w nowych państwach członkowskich i z uwagi na ekspansję miast; wskazuje, że wzrost cen gruntów najbardziej dotknie drobnych producentów rolnych;
21. uważa, że obok takich środków zasadnicze znaczenie ma znalezienie skutecznego sposobu wsparcia tych drobnych producentów rolnych, których działalność i produkcja nie są związane z posiadaniem i użytkowaniem gruntów rolnych;
22. potępia rażące nierówności pomiędzy państwami, producentami i poziomami produkcji w zakresie dystrybucji wsparcia dochodowego; wymaga położenia im kresu do końca obecnych wieloletnich ram finansowych 2014-2020;
23. zaleca ustanowienie systemu preferencji krajowej, aby – gdyż dane państwo członkowskie doświadcza wysokiego i nieustającego braku równowagi rolno-spożywczej – można było utworzyć i stosować system obowiązkowych kwot dla wprowadzania do obrotu wyrobów pochodzących z produkcji krajowej, nadając działalności importowej charakter dodatku do produkcji krajowej;
24. przypomina rolę struktur publicznych i/lub zbiorowych w wycofaniu produktów takich, jak m. in. silosy, udoje zbiorowe, rzeźnie, chłodnie, suszarnie, dla zagwarantowania małym gospodarstwom rolnym dochodów, a także wzywa do wznowienia ich działalności;
25. domaga się, by w każdym regionie zachowane zostały publiczne usługi i infrastruktura, niezbędne do rozwijania rolnictwa i obrony małych gospodarstw rolnych;

26. ponownie zwraca uwagę na poważne różnice w wysokości subwencji rolnych przyznawanych w poszczególnych państwach członkowskich, które są niekorzystne dla nowych państw członkowskich;
27. wzywa państwa członkowskie do ustanowienia odpowiednich instrumentów inżynierii finansowej w formie na przykład mikrokredytów, dopłat do oprocentowania kredytów, leasingu finansowego, spłaty pierwszych rat czy gwarancji kredytowych;
28. podkreśla, że małe gospodarstwa muszą przestrzegać zasad dobrych praktyk w rolnictwie, a także przepisów europejskich i krajowych, zwłaszcza tych odnoszących się do produkcji rolnej, oraz podkreśla, że decydująca jest ochrona konsumentów i środowiska, przez co właściciele gospodarstw muszą obowiązkowo posiadać minimalne kwalifikacje; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zbadały, w jaki sposób można by zapewnić powszechne zdobywanie takich minimalnych kwalifikacji i ich dostosowanie do potrzeb małych gospodarstw;
29. wzywa do lepszego zorganizowania bezpłatnego doradztwa na potrzeby małych gospodarstw, do uproszczenia procedur związanych z informowaniem, szkoleniem, oceną ryzyka i kontrolą warunków zdrowotnych, do uruchomienia kampanii informacyjnych, do upowszechniania najlepszych praktyk w obszarze krótkiego łańcucha dostaw żywności, do zapewnienia pomocy technicznej przy składaniu wniosków o pomoc unijną oraz doradztwa pozwalającego małym gospodarstwom dostosować profil ich działalności produkcyjnej do potencjału produkcyjnego i środowiskowego;
30. broni współpracy i dobrowolnego stowarzyszania się małych gospodarstw w organizacjach, grupach producentów i spółdzielniach oraz przyjmowania wspólnych strategii marketingowych; jest zdania, że specjalne wsparcie w ramach mechanizmów europejskich i krajowych powinny otrzymywać wszystkie rodzaje zrzeszeń małych gospodarstw w formie spółdzielni, organizacji producentów lub kółek rolniczych korzystających wspólnie ze środków produkcji, np. z maszyn;
31. jest zdania, że małe gospodarstwa położone na terenach górskich czy obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i w regionach najbardziej oddalonych powinny móc korzystać ze wsparcia powiązanego z produkcją, np. dla chowu zwierząt gospodarskich, które wypełniają również pewne funkcje środowiskowe;
32. uważa, że działalność rolna ma niespotykane dotychczas znaczenie strategiczne, na co powinny zwrócić uwagę wszystkie państwa członkowskie przy poszukiwaniu rozwiązań umożliwiających małym gospodarstwom rolnym dalsze funkcjonowanie, tak aby zachować równowagę pomiędzy cenami zbytu produktów rolnych a kosztami produkcji;
33. wzywa państwa członkowskie do włączenia do ich programów w I i II filarze podprogramów i działań skierowanych do małych gospodarstw;
34. zaleca rozszerzenie zakresu sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych (FADN) w celu badania sytuacji małych gospodarstw, wpływu na nie WPR oraz programowanie ich rozwoju;

35. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Or. pt